

Likabehandlingsplan

- **plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling**

Tallvägens förskola

Giltighetstid: 2021-12-10 – 2022-12-10

Ansvarig rektor: Anita Dahlén

Biträdande rektor: Catrin Hassel

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Mål och vision med vår utbildning och undervisning är att den skall bidra till att alla barn känner sig trygga och har en tro på sin egen förmåga. Vi ska skapa förutsättningar för att alla barn på förskolan skall utvecklas till sitt bästa jag.

Värdegrundsarbetet ständigt skall pågå i verksamheten och alla som verkar inom förskolan har ansvar för att hålla värdegrundsarbetet levande. Alla pedagoger som väljer att jobba på Tallvägen ska vara ytterst medvetna om denna viktiga och ansvarsfulla del i uppdraget. Det ska genomsyra Tallvägens arbetssätt och förhållningssätt och vara tydligt för alla barn, vårdnadshavare och medarbetare. Vårt mål vad gäller samverkan med vårdnadshavare är att arbeta för att skapa tillitsfulla relationer. Det innebär ett ständigt pågående arbete på förskolan med att upprätthålla dessa relationer på olika sätt i den dagliga kontakten. På så sätt skapar vi en god grund för fortsatt samverkan.

3. Pedagogernas kartläggning av riskområden

- Många barn på liten yta medför ökad risk
- Lämnning och hämtning inne på avdelningen
- Vissa tider har vi pedagoger ensamarbete på avdelningen, dessa stunder är extra riskfyllda då vi har barn som är utåtagerande.
- Barnens toaletter och skötrum kan vara ett riskområde
- Att personal missbedömer barnets behov så att leder till en kränkande situation
- Tar in oerfarna vikarier eller som inte fungerar för den barngruppen
- Skötbordet kan bli en risk då den finns väldigt öppet på i badrummet på avdelningen
- Byggmiljöer inne och familjevrån

- ”Döda” vinklar både ute och inne
- Skogen och gungorna
- Övergångarna mellan de olika aktiviteterna och i rutinsituationer
- Att pedagogerna inte finns på plats där barnen finns och inte är härvarande
- För lite personal i förhållande till antal barn vid olika aktiviteter
- För få fasta miljöer på gårdarna
- Vi ser en stor risk ute på gården då man är få pedagoger
- Risk för kränkningar vid vilan om det saknas tillsyn
- För lite personal i förhållande till barn, inte bara antal utan också utifrån barnens olika behov
- Korridoren/hallen: Många barn i hallen samtidigt, svårt att hålla koll på alla i en hall som inbjuder till spring, knuffar, krocker

4. Mål för arbetet

- Alla som arbetar på Ejdvägens förskola ska känna till vad kartläggningen har visat.
- Alla ska hålla indikatorn ”atmosfär och organisation” levande under året.
- Närvarande, härvarande och medforskande pedagoger möjliggör till att upprätthålla värdegrundsarbetet på förskolan.
- Varje avdelning skall ha ett strukturschema att utgå ifrån för att återkommande
- Rutiner och övergångar skall fungera så bra som möjligt.
- Barn och pedagoger fördelar sig i de olika lärmiljöerna.
- Värdegrundsfrågor ska lyftas på varje avdelningsreflektionstid.

5. Handlingsplan

- Likabehandlingsplanen ska vara väl känd av all personal och all personal ska läsa och hålla likabehandlingsplanen levande
- Samsyn bland pedagogerna ska råda för att minska risken för barnen att utsättas för kränkande behandling på olika sätt.
- Fokus hålls även på våra lärmiljöer och vi observerar kontinuerligt lärmiljöernas utformning för att upptäcka eventuella riskzoner.
- Genom diskussioner, föreläsningar och fortbildning inom området gör vi medarbetarna medvetna och självreflekterande vilket är en viktig faktor i detta arbete.
- Alla medarbetare hjälper och stöttar varandra till att ständigt bli bättre på att rannsaka sig själv och arbetar aktivt för en samsyn i förskolan.
- Genom att observera och kartlägga barnens lek skapas möjlighet och utrymme i förskolans alla miljöer för barns olika behov och intressen.

- Syftet är att göra alla barn delaktiga oavsett bakgrund eller funktionsvariation.
- De olika lärmiljöerna både inomhus och utomhus måste göras överskådliga så att pedagogerna kan upptäcka eventuella kränkningar mellan barn.
- Vara uppmärksam på ”ensamma” barn i barngruppen.
- Pedagogerna behöver arbeta medvetet för att fördela barnen i mindre grupper där man är härvarande, närvarande, engagerad och aktiv för att på så sätt få syn på riskzoner.

6. Utvärdering av genomförda insatser

- Vi behöver se över rutiner för utvärdering och uppföljning av genomförda insatser.
- Genom att enheterna har ett samtalsklimat där vi vågar lyfta vårt förhållningssätt och arbetssätt så att det utgår från ett barnfokus.
- Rektor gör verksamhetsbesök för att säkerställa att det råder ett gott klimat.
- Rektor tillsammans med pedagogerna följer upp och utvärderar värdegrundsarbetet på apt, utvecklingsdagar och på avdelningsreflektionstider.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Vi samtalar mycket om hur man behandlar varandra, vad som är okej och inte, att alla ska vara kompisar och behandla varandra på ett bra sätt. Pratar mycket om känslor och hur det känns att bli behandlad på ett ”dåligt” sätt.

Många avdelningar arbetar med kompisböckerna och arbetar med dessa böcker utifrån handledning och att det ska ingå i utbildningen och används som en del av planering av undervisning.

Att arbeta med pedagogisk dokumentation som verktyg där vi följer pågående processer för barnet och är uppmärksam på intressen vad barnen kan jobba vidare kring.

Det bidrar till ökat inflytande och delaktighet för barnen i verksamheten och kan på så sätt vara en del i det främjande arbetet. Många avdelningar arbetar med ”hållbara relationer” som en del i fokusområdet ”Hållbar utveckling”.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar pedagog berörd avdelning och rektor.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsam anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan barn och elevhälsovården BES behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar rektor.
- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Rektor har ett första samtal med berörd pedagog och arbetslag om händelsen
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsam anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet
- Anmälan skall göras via e-tjänst i inloggad och går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
- i kartläggningen. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och kultur ingår.
- Medvetandegörande samtal med berörd/berörda pedagoger
- I vissa situationer kan Kommunhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier

som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.